

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

REDACTOR:

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Păcat pedepsit

(+) *Dura lex, sed lex. Place, ori nu place: legea trebuie ținută. Altfel o să-i simți rigorile. Fără greș. Individ și colectivitate, familie și neam. O justiție immanentă face că pedeapsa să vină, fatal și inexorabil, în urma păcatului. Și încă în așa chip cât să ști precis pentru care rătăcire omul este osândit așa cum ești. Adagiul vechiu a prins în forme lapidare adevărul: In quo quis peccat, in eo punietur.*

Protestantismul german e dovadă grăitoare. Ani de zile n'a făcut decât să cânte osunele raționului național-socialist, în credința că printr-asta își consolidează pozițiile sale, slăbind în schimb pe „ultramontani”. Rezultatul însă e cu totul altul: Vineria Patimilor pentru adepții lui Luther din lumea hitlerismului. Cei cari datori erau să știe că se cade a da Chesarului ce-i a Chesarului, dar numai după ce s'a dat mai întâi lui Dumnezeu ce-i a lui Dumnezeu; și că se cade a da ascultare lui Dumnezeu mai mult decât oamenilor, chiar de-ar fi să fie acești oameni la putere, acum ispășesc strașnic abaterea dela linia indicată de Cartea Sfântă și pilda apostolică.

La ce s'a ajuns adevărat, după asigurările de apărare a „creștinismului pozitiv”, date de cei dela arma politică? La închiderea lui Wurm, capul bisericii protestante din Württemberg; la deținerea lui Meiser, capul celei din Bavaria; la destituirea episcopului Bodelschwingh și a bisericianului-erou Niemöller; la cocoșarea excapelanului militar Müller în scaunul de „vlădică” al Reichului; la închiderea a mai bine de 800 pastori, și la șicane peste șicane. Până și copiii lui Meiser li-se face percheziție, de câte ori merg la școală, nu cumva să ducă ceva hârtii „subversive”. Intr'aceea mulțimile se frământă, bisericile se golesc, credința cade, păcatul își întinde împărăția, iar cei cu naționalismul integral înțeles așa cum îl înțeleg ei, vorbesc, vorbesc, proslăvind „virtuțile ancestrale de tonne”. . . Cum scrie un fiu al bisericii protestante în Reichspost din 18 Octomvrie c: „Germania arată, cu fapte ce te înspăimântă, că unde zidește Domnul casa bunătăților, zădarnică este orice osteneală”. Patriotarii, cu și fără haină bisericescă, fac doar atâta că se ghiftuiesc ei, cântând în schimb la temelile așezămintelor ale unor tulnice archangelești ar vrea să pară. — Pierirea ta din tine, Israele!

Iubirea de patrie, limbă și lege e virtute. Dar numai până la un hotar, care dacă i trecut, dăslim în apele șovinismului și ale intoleranței găbene. Omne quod est nimium, vertitur in vitium. Așa și cu ascultarea de puterea lumească: merge, până când nu înseamnă nesocotire a comandanțelor evangheliei. În acest caz, ori de cine ar vorbi, nu-i iertat s'avem alt cuvânt decât: Non possumus. Chiar și cu riscul de a rămânea pe drumuri, ori de a ajunge în furci. Protestantismul german, de azi plătește, pe lângă păcatele proprii, și polița lichelismului biserician ce aproape odinioară lozina: Cujus regio, illius religio. Teribilă lecție. — Dar: Ale tale, dintru ale tale.

Ura dominantă

Autorii războiului confesional — Un congres de asmuțare bizantină — Negativismul ortodoxiei ardeleni

(*) Ortodoxia ardelenă se înverșunează tot mai rău. Vrea să suprima pe „uniști”. Cu mijloace și metode infame. În paguba neamului, care are nevoie de pace, nu de ură și de învrăjbitre.

Adevăruri triste. Le-am arătat și dovedit nu odată, cu fapte evidente, neîndoioase. Le-au recunoscut, așa printre injurături, și argații păr. Ivan. Și încă în foaia oficială a eparhiei. Ei susțin însă, că au drept la acest „misionarism”, că d'ala sunt dominanți. Și ne-au amenințat că bătăia cea mare va începe abia la congresul Forului.

Nu putea tăcea nici Sibiu. Din înălțimi de Păltiniș, „Telegraful” (23. X) isbește un articol de lungime metropolitană în capul „semănătorilor de vrajbă”. Cari sunt, firește, uniștii. De ce? Fiindcă nu se fac ortodocși. O sută și una de motive șuchiate — cetitorii găesc câteva mostre edificatoare în alt articol al acestui număr — arată doar, în concluzie: „necesitatea de a se lichida cea mai gravă primejdie ce se ridică înaintea existenței noastre ca neam și ca Stat: primejdia uniștii”. — O nărozle prețioasă această chemare la luptă. Ea vadește neîndoios pe „semănătorii de vrajbă”. Este doar împedecă chiar și pentru un cap de telegrafist, că tulburarea „în vieța comunității românești” o produce acela care vrea să distrugă și să „lichideze”, nu acel care, nu cere decât să fie lăsat în pace. Și „numai un aparat mental grav alterat poate spune” — vorbele „Telegrafului” — că agresor este cel ce-și apără ființa și vrea să păstreze ce are.

Și dacă aceste mărturisiri oficiale mai aveau nevoie de o confirmare, n'a trebuit s'o așteptăm mult. Ne-a dat o peremptorie, zdrobitoare congresul „Frăției ortodoxe române” ținut la Sibiu în 28—30 Octomvrie. — Din dărrile de seamă ale gazetelor, binevoitoare de altfel, se vede, că această întâle adunare a Forului n'a fost nici pe departe ceea ce trebuia să fie. Nu s'a desfășurat în acord de rugă și de senin evanghelic. În loc de înălțare sufletească, frunți încruntate și pumni agitați. Nota dominantă a zilei a fost ura și dușmănia. Tema, care a obsedat congresul dela început până la sfârșit, a fost catolicismul și, în special, biserică unită. Ortodoxia n'are nici o problemă mai importantă și mai ardentă decât concordatul cu Roma și ruperea sigiliilor dela 1700. În conferențe parfumate, în discuțiuni încruntate, în rezoluțiunile luate, acesta este leit motivul. Până ce în cele din urmă, l'a formulat, patetic și bătaios, chiar glasul vibrător al mitropolitului: „Vom lichida acest incident început a 1700!”.

Cu vorbe mai potolite, dar exact în a-

celaș duh și la aceeași înălțime, e ținută moștuna congresului. Are la început, în special biserică unită. Vina tuturor necazurilor prezente și viitoare ea o poartă. Toate crimele ea le face. Microbii tuturor boalelor, ea li seamănă pe plaurile României. — Leit-motiv, care a fost reluat mereu, până la obsesie. Conferențe parfumate i-au dat perspective tulburătoare. Retorii de ocazie i-au arătat ascuțitul de moment. Pentru că glasul vibrător al mitropolitului însuși să dea formulare patetică imperativului național ce clocotea în piepturile marilor bărbați dela congres: „Vom lichida acest incident dela 1700!” — Născută din acest sbucium constructiv și elevat, moștuna a fixat în chip oficial marile probleme creștinești, așa de ochii lumii, câteva cuvinte despre solidaritatea ortodoxă și despre învățământul religios. Mult mai importantă este însă înflințarea grabnică a episcopiei ortodoxe a Maramureșului, „leagănul istoric al descălicătorilor ortodocși”. (Pentru ei se va face episcopia? Că alți ortodocși nu-s!). Trece apoi la problemele fundamentale: catolicismul agresiv, unlatismul revoltător, provocările dela Lugoj, pericolosul „acord dela Roma”. În fața acestor teribile primejdii și atacuri, „Forul” modest ia „hotărârea nestrămutată de a păstra neatins drepturile bisericii dominante”.

Acestea au fost preocupările congresului. Nu-i vorba de frământarea problemelor ce agită lumea, ci de simple porniri distructive. În loc de zidire creștinească, negaștuna stearpă. — Și toate acestea desbătute pe o linie intelectuală și morală dureros de scăzută. Fără pic de rușine și fără jenă, în fața întregii elite a ortodoxiei ardeleni, „Biserică unită a fost acuzată de complicitate cu Ungaria” (Curentul). Un ministru a fost declarat „vândut ungarilor”, în fața arhierilor și a unui coleg din guvern). Congresul Agrului dela Lugoj a fost prezentat în lumină absolut falsă. Episcopului Nicolescu i-s'au atribuit lucruri, pe cari nu le-a spus nici odată. Un profesor universitar a afirmat serios, că d. Valer Pop — care pe atunci nu era nici măcar deputat! — a prezentat Parlamentului spre ratificare un text falsificat al concordatului (închelat de ortodoxul Goldiș și ratificat, în realitate, sub ministeriatul ortodoxului Vlad). Logică de balamuc, nu altă! — Până și memoria lui V. Goldiș a căzut victimă teribilei pasiuni războinice a congresului!

Nici prin cap nu ne trece să răspundem pe rând la aceste idioșii pătimășe. Le-am relevat pentru a se vedea, că într'adevăr „ceea ce s'a petrecut la Sibiu este dureros”, un „incident penibil pentru orice minte conștientă”. În loc

de congres de zidire creștinească, am avut la Sibiu o simplă adunare de asmuțare împotriva bisericii noastre.

Cu ce se justifică această pornire necreștină și neromânească? Cu nimic. Adecă da: cu „provocările“ dela Lugoj. Carl? „Impertinența“ noastră de-a fi cerut, ca să fim tratați la serbările naționale drept ceea ce suntem: biserică națională. Asta-i provocare. Și de ce vrem să ne interesăm de fondurile catolice religioase? Că doar astea se cuvin ortodoxiei! — Este atât de riguros exact, încât au intrat și în moțiune aceste justificări caraghioase.

Oricât te-ai frământa, nu găsești nici o explicație acceptabilă pentru mobilizarea generală dela Sibiu. Nu rămâne decât ura ancestrală bizantină împotriva Romei și incapacitatea ortodoxiei noastre, de-a face față marilor datorii constructive ale ceasului de față. Pentru a salva aparențele și a câștiga glorie ușoară, face gălăgie unitofobă și proselitism necreștin.

Intrebarea e însă, până când va mai răbda țara aceste jocuri periculoase ale unor ambiții bolnăvicioase?

Ploaia harurilor sfinte. După informațiile ce avem până acum, în zilele de 25—29 Octomvrie c., s'au ținut *sfinte misiuni populare* în patru parohii din arhidieceză. În serie alfabetică:

1. *Aiudul de sus.* Apostolia misionară în parohia pâr. V. C. Codarcea o săvârșesc frații preoți: *Iosif Pop* — Galtiu și *Teodor Radu* — Unirea. O fac singuri, pe deantregul, fără să aibă vre-un confesar măcar de ajutor. De SS. Taine s'au apropiat peste 300 inși. În ziua din urmă parinții misionari au cercetat bolnavii parohiei, mărturisindu-i și împărtășindu-i și pe ei.

2. *Băgaciu.* Cuvântul Domnului îl vestește pâr. *Elle Magda* dela Alba-Iulia, cu rod mult: s'au mărturisit toți credincioșii noștri, cu mic cu mare, excepție făcând numai pruncii sub vârstă, și câțiva romi împiedecați de mizeria neagră să vină la biserică. La ascultarea mărturisirilor au dat ajutor și pâr. Nicolae Hâncu,

preotul local, cu pâr. Ioan Crăciun din Hărănglab.

3. În *Hădărenii* părintelui Octavian German munca misionarului a săvârșit-o pâr *Dumitru Neda*, redactorul nostru. Popor iubitor de cele sfinte și disciplinat cum rar i-e dat omului să întâlnească, biserica a fost mereu tixită, chiar și Sâmbătă, în zi de lucru, la toate slujbele și predicele. Participă lume multă și din satele din jur. De SS Taine s'au apropiat la 800 de credincioși. De încheiere s'a sfințit și o drăguță cruce comemorativă. La mărturisiri au dat ajutor, pe lângă preotul local și frații preoți: Gh. Grecu — Cețani; Iuliu Illan — Luncani; Ilie Hirian — Gligorești; Iuliu Deac — Valdelu și Petru Anca — Grindeni. Cu prilejul sfințelilor misiunii s'a făcut și „Rânduiala tertării celei mari“ pentru câștigarea indulgenței jubilar.

4. Lucru, ce s'a făcut și în *Milaș*, unde cu vestirea cuvântului s'a ostenit pâr. *Dr. Coriolan M. Pop-Lupu*, prof. la Academia Teologică din Blaj. A participat și aici lume multă și din satele vecine. La ascultarea celor mai bine de 600 spovedanii au dat ajutor frații preoți: S. Chibulcutean — Cozma; P. Tatar — Archid; A. Chifor — Delureni; A. Ciacian — Fântânița; V. Brătfălean — Lunca; A. Ignat — Ocnița; I. Brinzeu — Orosfala; I. Morar — Pinticu; Oct. Fricu — Posmuș; C. Mateiu — Socolul de Câmpie; G. Stanislav — Șopteriu; Gh. Nicolau — Crăiești, și preotul local Teofil Hossu. — Facă cerii ca roadele acelor zile sfinte să rămână. aducând binecuvântare multă!

Constituire. Sub conducerea pâr. Dr. Septimiu Todoran, prof. de teologie, societatea de lectură „*Inocențiu Micu-Klein*“ a teologilor dela Blaj, și-a ales, pe a. societar 1934/35, *Comitetul* următor: președinte: Teodor Racovițan; vicepreședinte: Ioan Mihaiu; secretar: Teodor Muntean; cassier: Bazil Biriș; bibliotecar: Gheorghe Stănea; arhivar: Ion Pădureanu; econom: Nicolae Pepene; Controlor. Victor Crișan, iar notar: Simion Crișan. — Spor la muncă!

Răspunsuri regale

La telegramele trimise de Corul episcopesc Catolic din prilejul asasinării Regelui Alexandru I al Jugoslaviei, precum și la telegrama omagială a pâr. mitropolit Vasile de aniversarea nașterii Maj. S. Regelui Carol II s'au primit răspunsurile:

I. P. S. **Metropolit SUCIU**

Blaj

Adânc mișcat de caldele cuvinte de mângâiere ale I. P. S. T. Cat. și ale episcopilor întruniți la Blaj, trimit din adâncul inimii tuturor, cele mai calde și sincere mulțumiri.

CAROL

I. P. S. **metropolit SUCIU**

Blaj

Mulțumesc din inimă tuturor pentru afectuoasele condoleanțe.

MARIA

Conférences évêques catholiques, des deux rites réunis

BLAJ

Roumanie

Cele mai vii mulțumiri pentru expresia de simpatie simțită cu ocazia teribilei nenorociri care Ne-a lovit atât de dureros.

MARIA a Jugoslaviei

I. P. S. S.

Mitropolitul SUCIU

Blaj

Pentru așa de caldele și viile urări ale I. P. Sf. și ale întregii Metropoli, trimit cele mai sincere mulțumiri.

CAROL

Această a doua telegramă a Majestății Sale a venit ca răspuns la cea trimisă de pâr. mitropolit Vasile:

Majestății sale Regelui

CAROL I

Clerul și poporul Arhidiecezei române unite de Alba-Iulia și Făgăraș, împreună cu mitropolitul său, din prilejul aniversării zilei de naștere a Majestății Voastre, dând mulțu-

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Pastorala

colectivă a episcopilor germani

Argumentele neo-păgânilor. Iubiți eparhioși! Pentru a vorbi foarte limpede, noi nu vom lipsi dela datoria de a Vă atrage luarea aminte asupra unor cuvinte potrivite pentru a induce în eroare credința noastră și a Vă încerca conștiința.

Ați putut auzi și citi că dogmele n'ar fi decât operă omenească. Noi Vă spunem, dimpotrivă, că dogmele, articolele de credință sunt de origină divină, că ele fac parte din revelația divină, că sunt păstrate de biserică sub povățuirea Duhului Sfânt și așa ne sunt înfățișate pentru a fi credute. Dogmele nu sunt deci, nici de cum operă umană.

Ați putut auzi și citi că, întorcând sau schimbând uniforma, încetezi de a mai fi catolic sau protestant. Privitor la aceasta, noi, episcopii voștri, răspundem că dacă e necesar să se observe cu credință regulile camaraderiei și ale respectului mutual în serviciu, credința religioasă nu se poate asemăna cu o haină pe care o așezi în culer în timpul slujbei și o îmbraci când ieși. Religia e sufletul sufletului nostru, e o datorie sfântă ce avem să împlinim în tot timpul și în tot locul, ea e, chiar

în timpul serviciului profesional sau potrivit, izvorul puterii și partea cea mai prețioasă a personalității morale. Nu vă lăsați impresionați, de argumente puerile și să nu credeți că puteți înceta de a fi catolici în timpul serviciului.

Ați putut auzi și citi că poate exista un creștin pozitiv fără credință în Hristos, fiul lui Dumnezeu cel viu, sau în evanghelii. Noi, episcopii voștri, vă spunem că nu există creștinism pozitiv decât acolo, unde e credință în Hristos, fiul lui Dumnezeu, credință în Mântuitorul lumii care s'a făcut om, în întreaga sa evanghelie și în toate ramurile sale. Oricare alt creștinism nu e creștinism pozitiv. Creștinismul pozitiv e credința în revelație care își are obârșia „nu în trup și sânge, ci în tatăl din ceruri“ (Mt. 16, 17).

Ați putut auzi și citi că moral e ce e util poporului. Nu e moral decât ce se potrivește cu neville, cu scopurile, cu binele rasei. Noi, episcopii voștri, vă spunem: e moral ce „arată fapta legii scrisă în inimile noastre, prin mărturia cugetului și prin cercetarea de sine“ (Rom. 2, 15), fie că se cuprinde în revelațiile Sfințelilor scripturi, fie că e proclamat de biserică, chivernisitoare, prin har în numele lui Hristos, a revelațiilor divine. Această morală e izvorul bunăstării naționale. Astfel, de pildă, ascultarea de porunca patra și a șasea a lui Dumnezeu va asigura generațiilor succesive ale aceeași familii sănătatea, pre-

cum respectarea poruncilor a cincina a șaptea și a opta va aduce, în viața națională a unui popor, frăție, dreptate și adevăr, iar conformarea la legile bisericii va face să dispară moartea lentă a unui popor și ca regulă eugenică, va păstra, cum nu se poate mai bine, „puritatea sângelui“.

Ați putut citi și auzi că un jurământ de credință necondiționată e admirabil. Noi, episcopii voștri, vă spunem că jurământul nu e decât chemarea solemnă de mărturie a lui Dumnezeu, și că e cu neputință să te angajezi la împlinirea unui act potrivit poruncilor Dumnezești. E îngăduit să te angajezi sub credință de jurământ, dacă ești, de pildă, slujbaş sau ostaș să-ți îndeplinești conștiincios datoria profesională, să ascuți de autoritățile legal constituite. Dacă, însă, urmarea unui ordin ar cere călcarea legii dumnezești sau a șoptelor conștiinței, hotărârile conferinței dela Fulda din Noemvrie 1919, în legătură cu constituția dela Weimar, rămân pururea valabile: „Catolicii, jurând pe constituție, nu se angajează, firește la nimic potrivit legilor lui Dumnezeu și ale Bisericii sau glasului conștiinței“.

Ați putut auzi și citi că creștinismul a fost o nenorocire și o pricină de pieire pentru rasa vechilor Germani. Noi, episcopii voștri, vă spunem: primirea creștinismului de către vechii Germani a fost cel mai prețios har al cerului; un har dumnezeesc, pentru care noi, cei

mită proniei divine, depune la treptele glorio-
sului Tron dragostea sa nefătărită și credința
sa neclintită fața de augusta-Vă persoană și
și față de glorioasa casă domnitoare, cerșind
dela Părintele milelor ani mulți în deplină băr-
băție pentru Maiestatea Voastră, spre izbân-
direa tuturor planurilor de fericire a scumpei
noastre patrii.

Mitropolit VASILE SUCIU

Francmasoni de greutate politică și militară. Pe piața tipăriturilor franceze a apărut nu de mult o broșură informativă foarte valoroasă din anumit punct de vedere: *Les francs-masons célèbres*, de Henry Coston (editura: Nouvelles Editions Nationales, Brunoy). Din celea relatate în această lucrare aflăm că oculta fraților cu trei puncte își are exponenții săi la locurile de frunte în mersul treburilor naționale și internaționale de pe întreg continentul european. „Grand Orient de France” exercită o influență dintre cele mai puternice, prin filialele sale, mai ales, și pretutindenea, în răsăritul Europei.

Aparțineau, între alții în 1930, lojei, după informațiile autorului menționat, spre pildă, *la noi*: ministrul Crișan, prințul Valentin Bibescu, gen. Traian Moșoiu, ministrul C. Argetolanu, prințul Gr. Ghica, generalul Gh. Solacolu. În Bulgaria: gen. Midileff; în Iugoslavia: miniștrii Stoianovici, Nincici, Georgevici, Popovici; în Cehoslovacia: ministrul de externe Dr. Beneș; în Polonia: colonelul Schaezel, atașat militar la ministerul de externe; colonelul Bogianski, comandant al școlii militare din Ostrow.

Câtu-i pentru alte țări ale continentului nostru, iată cum erau stările la 1930 (și de atunci încoace, mai mult decât probabil, schimbate în mai rău): Din 900 deputați și senatori ai Franței, 300 erau francmasoni. Numărul total al celor trecuți în liste fiind atunci, și aci: 49,200; în Suedia: 23,100; în Norvegia: 11,100; în Danemarca: 7930; în Țările de jos: 7500; în Belgia: 4800; în Elveția: 5000; în Austria: 1830; în România: 4700; în Iugoslavia: 890; în Bulgaria: 550; în Grecia: 4000; în Portugalia: 3000; în Spania: 8680. Anglia le întrece pe toate cu cele 459.000 francmasoni ai ei.

strânși aici, în preajma mormântului S. Bonifaciu, nu vom putea mulțumi în deajuns lui Dumnezeu. Creștinismul a înobilat bunele inclinații firești ale înaintașilor noștri; a consacrat mistuna istorică a poporului german în apus; însăfârșit a creat această civilizație germanică și creștină, care va rămânea totdeauna suprema glorie a poporului german.

Părăsind creștinismul, poporul german și-ar tăgădui trecutul și și-ar distruge viitorul. Milostivul și atotputernicul Dumnezeu să nu îngăduie ca lumina revelației să fie ascunsă în patria noastră.

E aceasta politică? Iubiți eparhioții Vi-se va spune, cum vi-s'a mai spus adeseori, că intervenția episcopilor pentru credința strămoșilor, că avertismentul lor împotriva erorilor neopăgâne și împotriva lozincii partizanilor lor sunt imixțiuni indiscrete în domeniul politic. Conștiința de mistuna noastră religioasă și de datorile ce ne impune slujba noastră, noi nu putem admite această răstălmăcire a acțiunii noastre.

A afirma și a apăra credința în Dumnezeu, temelia oricărei rândueli omenești, nu însemnează a face politică. Noi facem politică, atunci, când apărăm veșnicile legi morale ale omenirii, cele zece porunci dumnezeiești precum și dreptul ce ni-l'a dat Dumnezeu. Nu facem politică, dacă arătăm urmările ideii de cinste păgână, când reamintim că duelul e oprit de legea dumnezească și bisericască.

„Semănătorii de vrajbă“

— Reflexii pe marginea unui articol de inspirație sibiiano-ortodoxă —

de ION CEPARU

Sub titlul din ghilemele, „Telegr. Român” face, în preajma congresului general al F. O. R.-ului, procesul istoric al Bisericii unite cu Roma.

Până la 1700, neamul românesc a avut o „splendidă unitate și solidaritate”. Sub egida bisericii strămoșești, acest neam creștea și se întăria. Dar au venit argații Papii: împăratul Leopold I, cardinalul Kolonits, Iesulfi și mai ales generalul Bucov cu tunurile și ne-au adus „unația”. De atunci e vrajbă și dihonie între noi. Acestea nu vor înceta decât atunci, când Uniții, pocăiți, vor rupe pecețile blestamate dela 1700 și se vor întoarce la malca lor, biserică ortodoxă, care de bucurie va junghia vișelul cel mai gras și se va veseli cu fiul ei cel rătăcit.

Acestea sunt tezele cuviosului nostru confrate dela Sibiu. În cadrul acestor teze false, o sumă de alte greșeli mai mărunte.

Dar să le vedem pe rând.

„Unitate splendidă“

1. E fals că, până la Unirea cu Roma, neamul românesc s'ar fi bucurat de cea mai „splendidă unitate și solidaritate”. Inceputurile vieții religioase creștinești la noi sunt latine, aparținând ierarhiei Bisericii Romane, nu celei slavo-bizantine. Astfel de episcopi au fost la: Marcianopolis, Abritus, Novae, Nicopolis ad Istrum, Tomi, Durostorum, Romaniana sau Remesiana. Istoriografil vechi și noui, începând cu celebrul Lequien și sfârșind cu cel din zilele noastre: Onciul, Pârvan, N. Dobrescu ș. a. sunt mărturii clasice.

Chiar Unirea, odioasa Unire cu Roma, nu se face cu abandonarea bisericii ortodoxe, ci a celei *calviniste*. Se știe că întâiul episcop unit Teofil în sinodul de Unire, ținut în Februarie 1697 la Alba Iulia, s'a plâns amar împotriva cotorpirii calviniste: întemnițări și bătăi ale chiriarhilor, ca în cazul lui Sava

Brancovici; vizitări în silă de către oamenii superintendentului; cărți eretice etc. Și el fusese nevoit să primească 19 condiții umilitoare din partea regimului calvinist al Transilvaniei, pentru a putea dobândi tolagul păstoriei.

Fiindcă prea s'au dat uitării în timpul din urmă aceste fapte și împrejurări, aflăm de bine să reamintim în cele următoare câteva din tristele condiții fixate de Gheorghe Rákoczi I mitropolitul nostru Simion Ștefan, cel care la 1648 semnează frumoasa predoslovie la traducerea Noului Testament.

Astfel, în punctul 2 al diplomei sale de numire, se spune că va primi și va face și pe alții să primească noul catehism calvinesc, pe care-l vor învăța și copiii.

În punctul 3: va înlătura toate obiceiurile românești dela botez.

În punctul 4: în locul sfintei cuminecturi, va introduce pâine și vin nesfințite, cu care va împărtăși numai pe cel în vârstă și cu vieață creștinească.

În punctul 10: episcopul e obligat să nu pue nici o piedecă acelora dintre Români, preoți sau țărani, cari „luminați de Duhul Sfânt”, vor trece la calviști, ascultând de episcopul „ortodox” al acestora.

Dar nu mai continuăm. Cine e curios de ele, le poate citi în *Magazinul Istoric* al lui N. Bălcescu și A. Tr. Laurian III, 231—249.

Unirea — opera străinilor?

2. Tot atât de falsă e teza următoare că Unirea cu Roma e opera străinilor, în concret a Habsburgilor și a uneltelor acestora, a lezuților.

Dar ce ar fi putut face aceștia, dacă n'ar fi avut *adevărul* de partea lor și nu i-ar fi încredințat deplin pe părinții noștri de puterea acestui adevăr?

Oare ar fi putut exclama Simion Ștefan, auzind dela Partenie, episcopul de Muncaci,

Nu facem politică solidarizându-ne, în dragostea apostolului propovăduită de creștinism cu cei ce, prin răsturnările din urmă, au ajuns nevinovați în lipsă și mizerie, cu cei loviți pe nedrept în cinstea și în renumele lor. Nu facem politică, dacă cerem să ni-se dea posibilitatea să fie ascultat, în diferite pături sociale, mai cu seamă la tineret, glasul învățăturii și și al creșterii adevărat creștine. Tot ce cerem e păstrarea drepturilor divine; adecă posibilitatea pentru biserică de a întrebuița mijloacele moderne ce se dovedesc necesare.

Ceeace respingem și osândim e această doctrină neo-păgână care caută să vă facă să rupeți cu o tradiție milenară și care amenință poporul nostru cu prăvălirea într'o prăpastie îngrozitoare.

Ne dăm seama că nu ne facem decât datoria de păstrători ai credinței religioase a străbunilor noștri, când apărăm morala creștinească, chezașa singură a unei vieți naționale fericite.

Alt protest. Nu stăm la îndolală să respingem cuvintele și scrierile celor ce nu văd în episcopii catolici decât pe reprezentanții unor interese lumești și niște politicieni ambițioși. Respingem aceste neadevăruri calomnioase care caută să sublinieze înrăurirea ierarhiei ecleslastice, a cărei autoritate nu există decât prin harul dumnezeesc. Osândind purtarea unora cari cred că pot nepedepsiți să jignească și batjocorească în public un car-

dinal german, protestând împotriva bănuellor inarmante îndreptate împotriva preoților noștri însărcinați cu grija de mântuirea sufletelor împotriva nedreptăților ce li se fac, împotriva controlului plin de neîncredere la care sunt supuși. Membrii clerului german, șicanați și oprimați pentru ascultarea lor către biserică și credință în chemarea lor sfântă, pot fi deplin încredințați că fiecare atac nedrept și fiecare suferință nemeritată nu fac decât să sporească dragostea episcopilor și încrederea poporului catolic pentru ei. Nu admitem să se vadă în asociațiile noastre catolice organizații politice deghizate și prilejuri de activitate politică. În asociațiile catolice recunoscute de biserică, membrii sunt instruiți să slujească lui Dumnezeu, să-și împlinească datoria potrivit legii sfinte a creștinismului practic. În școlile noastre catolice ne silim să facem din școlarii, cari ne sunt încredințați, credincioși cinștiți și buni, cetățeni de treabă, folositori. Brava noastră tinerime nu caută și nici nu găsește la noi altceva. Acesta e scopul ce prezidează în vieța comună, internă și externă, a bisericii, în asociațiile tineretului nostru... Și noi nu putem să aduce o mai bună dovadă decât războiul mondial în timpul căruia tineretul catolic a făcut proba însuflețirii și a spiritului său de jertfă fără pereche, închinat în întregime slujbei patriei.

Trad. Păr. Ion Georgescu

că el s'a unit cu Biserica Romei: „Barăm de mi-ar fi lertat și mie să mărturisesc acea unire!”

Și dacă Unirea dela 1700 ar fi fost o simplă târgulă pentru un blid de linte, precum insinuă unii frați ortodocși, atunci ar fi avut mitropolitul Atanasie, cel 54 de protopopi, 1582 de preoți și aproape 200.000 de suflete românești curajul să scrie negru pe alb: „socotind nestatornicia vieții omenești și nemurirea sufletului, de care mai mare grije trebuie să avem, slobozi, de bună voie, și porniți de Duhul Sfânt, ne-am unit cu biserica romano-catolică...?”

Și, mai ales, putut-ar fi apăra această Unire, cu atâta bărbăție și statornicie, împotriva Calvinistilor și Luteranilor, atotputernici în Ardeal, precum și împotriva ciracilor celor dintâi: Nagyszeghy, Țirca din Gâmbuț etc.?

Foarte greșită părere au frații din Sibiu nu numai despre firea omenească în general, ci și despre caracterul neamului românesc în particular. Ei își închipue că tu om, ființă mărginită, ești stăpânul adevărului și poți să-l admiți sau nu, după bunul tău plac, — pe când adevărul e de esență divină — e chiar Dumnezeu, — de aceea spune Scriptura că el ne va mântui (Ioan VIII, 32). Datoria noastră e, deci, nu să-i punem pledeci, ci să-l ajutăm să fie cunoscut de către toți. Pentru că nu adevărul are de dobândit dela oameni, ci noi oamenii dela adevăr.

Tot atât de greșită e părerea ce o au frații dela „Telegraful Român” despre caracterul neamului românesc. Ei cred că, dacă acest neam de câteva secole, hai să zicem, dela fondarea principatelor, e în marea sa majoritate ortodox, tot ortodox o să rămână și nu va căuta, precum în politica externă, așa și în politica religioasă, să albă legăturile cele mai folositoare, cele mai conforme cu adevărul. Ar fi să-l decretăm fatalist incorrigibil. Ce? întreabă S. Milliton, un copil, care nu moștenește nimic dela părinți, să se creadă incapabil de a și agonisi singur cele trebuincioase vieții? Unul, care din lipsă de mijloace materiale ale familiei sale, nu poate fi trimis la timp la învățătură, să rămână toată viața sa în întunerecul neștiinței? Fiii orbilor să fie tot orbi? Ai șchlopilor, tot șchlopi? Ai surzilor, tot surzi? Departe de a urma păcatele și slăbiciunile părinților, trebuie să rupem cu ele când vedem că ne sunt nefaste. Și neamul nostru românesc a avut curajul să rupă de atâtea ori cu vechi prejudecăți ale sale. A înălțurat domniile pământene, fiind piedicile capitale pentru înfăptuirea unirii celor două principate; a scos alfabetul slavon atât de nepotrivit cu firea limbii noastre neo-latine; a introdus, ca ieri, calendarul Gregorian, fiind primit de toate popoarele civilizate; și va primi, ca mâine, în *întregimea lui*, și unirea religioasă cu Biserica Romei, fiindcă se va convinge că numai făcând acest pas va intra și el, pe toate terenele, în ritmul progresului universal.

Catolicismul, doar, nu e altceva decât organizarea practică a creștinismului în societate. Dacă ne place să simțim și să ne gândim, în societate, cu atât mai mult ne place să credem. Credințele noastre nu trăiesc decât pentru a fi împărtășite.

Cu aceasta am răspuns și la învinuirea de proselitism. Constatăm însă că pe când noi facem proselitism cu puterea adevărului, frații dela Sibiu fac apel direct la puterea lumească a Statului. Ei ar dori ca ceea ce s'a încercat în trecutul apropiat la Hamba, la Drăguș, la Cibiu, la Năsăud, în Maramureș etc. să se facă pretutindeni; Statul Român să intervină, cu toată energia, pentru „a se lichida cea mai gravă primejdie ce se ridică înaintea existenței noastre ca neam și Stat: *primejdia uniției*”.

Amestecul Statului

3. Frații dela Sibiu repetă mereu că Statul nostru e ortodox; că articolul 22 din constituție îl proclamă dominant; că ei ori unde, în această țară, trebuie să fie ia largul lor și să poată umili pe cei de alte confesiuni, în deosebi pe Uniți; că însuși Suveranul, născut și crescut în religia lor, ar cere aceasta.

Să vedem ce e cu aceste pretenții.

Mai întâiu e inexact că Statul nostru ar fi ortodox. El e un Stat modern, garantând tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune, întrucât exercițiul lor nu aduce atingere ordinii publice, bunelor moravuri și legilor de organizare ale Statului.

Biserica ortodoxă și cea română unită sunt naționale. Prima, fiind a majorității neamului, e dominantă, iar a doua are întâietate față de celelalte. Expresiunea „dominantă”; precum bine au lămurit, la timpul său, atât raportorul legii C. Dissescu, cât și președintele Senatului de atunci M. Pherekyde, nu implică nici un privilegiu, ci indică pur și simplu o situație de fapt, nu de drept — cași cum ai zice despre un tablou că are predominantă culoarea verde, ceea ce nu înseamnă că alte culori nu mai sunt sau n'ar putea să mai fie.

Și e logic să fie așa. N'ar mai fi Stat, dacă el ar fi al *unei singure* confesiuni. De aceea s'a proclamat la Alba Iulia, în ziua istorică de 1 Decembrie 1918, „egală îndreptățire și deplină libertate autonomă confesională nentru toate confesiunile de Stat”.

Dar mai e ceva. Făcând mereu apel la autoritatea Statului împotriva altor confesiuni, „dominanții” noștri întrețin o atmosferă de bănueli, de neîncredere, de agitațiune din cele mai păgubitoare pentru consolidarea lui. „Ce Credeți D-Voastră?” întreba nu de mult, într'o ordine de idei asemănătoare, *Take Ionescu* pe reprezentanții clerului ortodox din capitală și din județul Ilfov, „că, după ce s'a întregit România, s'a isprăvit? că, pentru a întreține această Românie întregită, în care sunt trei milioane de neromâni, nu mai este nici o muncă de făcut?”

„In conștiința universală și în fața opiniei publice mondiale credeți D-Voastră, că nu se exercită din alte centre, campanii continue de propagandă în contra noastră, în care suntem arătați ca un popor primitiv, persecutor, fanatic, sub dominațiunea cărui nu pot trăi în libertate alte credințe? Și D-Voastră vreți ca prin agitațiunea D-Voastră să le dați arme cu care să poarte campanii contra Statului Român?”

În ce privește amestecul M. Sale Regelui Carol II în această chestiune, din partea fraților dela Sibiu este cel puțin o îndelicateță. M. Sa a spus limpede: „Eu sunt născut și crescut ortodox, dar sunt Suveranul uicii țări în care salășluiesc și cetățeni de alte confesiuni. Sunt hotărât — și toți pot conta pe sprinjinul Meu — să protejuesc cu aceeași credință și aceeași dragoste pe toți acei cari vor fi cinstiți credincioși ai Bisericii lor”. Nu e aici garanția suverană a celei mai depline libertăți de conștiință religioasă? AGRU și Biserica Unită sunt mulțumiți de această nouă solle de pace regală. Dacă acesta ar fi leit — motivul celor dela Sibiu, n'ar avea temelu să fie „profund îngrijorați” și să ia „măsuri de apărare”. Așa, însă, îngrijorările și apărăriile lor apar, pur și simplu, ca niște lupte împotriva morilor de vânt.

Catolicism și naționalism

Iată două noțiuni distincte pe care ne mirăm că le mai confundă, găsindu-le ireconciliabile, frații dela Sibiu. Mai ales după in-

teresanta discuție urmată pe această temă între d-nii Nae Ionescu și Iosif Frolo în coloanele ziarului „Cuvântul”. Acesta din urmă și-a stăns magistrarele sale expuneri în broșura „Românism și catolicism” (București, Tipogr. Bacovina, 1931, 80 pagini, 24 lei) ce stă la îndemâna ori și cui. Acolo, după ce definește clar noțiunea de Român, arată în ce măsură nota confesională integrează noțiunea de naționalitate, aducând probele cele mai concludente că religia catolică nu modifică, ci desăvârșește caracterul etnic al unui popor. Ca și soarele, care strălucește deasupra tuturor, luminându-ne și încălzindu-ne cu razele sale dătătoare de viață, este și această religie izvor de lumină, de căldură, de putere pentru toți credincioșii ei. În acest sens, au proclamat publiciștii noștri (Excel. Sa Episcopul Rusu și Păr. I. Georgescu) catolicismul ca o religie supranațională, dar nici de cum indiferentă, precum insinuă „Tel. Român”. Ce bine pune la punct această problemă Cardinalul Faulhaber în celebra sa lucrare recentă „Iudaism, Creștinism, Germanism”, scriind: „Rasa și creștinismul în ele înșile nu sunt contraste, antiteze — deși sunt rândueli deosebite. Rasa este ordinea firească, creștinismul este revelația divină, deci ordine suprafirească. Rasa este relația cu poporul — creștinismul este relația cu Dumnezeu. Rasa este o limitare și o exclusivitate etnică — creștinismul este o solle de mântuire universală la toate popoarele. Noțiunile revelației și mântuire, supranatural și har nu pot fi nici într'un fel falsificate, de nimeni! Evaughelia S. Ioan distinge net între cei „născuți din sânge” și cei „născuți din Dumnezeu” (Ioan I, 12). Tot astfel de hotărât a deosebit Hristos între ceea ce a descoperit „carnea și sângele” de ceea ce a descoperit „Tatăl din cer” (Mt. XVI, 17). Noi suntem creștini, nu fiindcă ne-am născut, după trup, din părinți creștini. Ci suntem creștini, fiindcă după nașterea trupească, prin taina Botezului în Hristos ne-am renăscut din nou, după har, și ne-am făcut „faptură nouă” (II Cor. V, 17). Iată de ce nu poate fi nici o contradicție între naționalism și catolicism.

Chestiuni personale

Încă trebuie să amestece frații dela Sibiu în discuțiile lor. Astfel primul „semănător de vrajbă” este, după părerea Inr, „părintele” Ioan Georgescu care, cu sau fără voia dumnealor, a fost, este și rămâne preot al Bisericii Unite. În ce privește „darea afară” a D. Sale dela secretariatul „Astreii”, această societate în rândul întâiu, apoi întreaga lume cultă românească sunt de altă părere. D. Sa n'a fost „datafară”, ci a plecat de bună voie. Cea dintâi care a regretat această plecare a D. Sale, a fost „Astra” însăși, care și de atunci încoace s'a simțit și se simte măgulită ori decâteori îl poate tipări câte o lucrare. Așa a fost biografia „Dr. Ioan Rațiu, 50 de ani din luptele naționale ale Românilor Ardeleni” ș. a.

Dar domni dela „Tel. Român” nu încap nici de sărăcuții S. Francisc de Assisi, așezați de câțva timp în metropola Crișanei, la Oradea. În deosebi, se burzulesc dumnealor de Manualul Terțiarilor Franciscani, redactat de Păr. Dr. Dominic Neculaes. Marea crimă a păr. Neculaeș este de a fi insistat asupra necesității credinței catolice pentru „interesele vremelnice”, cași când acestea ar covârși la catolici. Ei uită marele adevăr, recunoscut până și de Enciclopediștii Francezi cari, se știe, n'au păcătuit prin exces de zel religios că această religie, deși pare că nu are în vedere decât fericirea în viața viltoare, este totuși dintre

toate religiile aceea care poate contribui mai mult la fericirea noastră pe pământ. Extrema sa utilitate derivă din învățăturile și sfaturile ce tind a păstra bunele moravuri. Sub acest raport, cași sub altele, franciscanii noștri au, firește, multe de spus și mai ales de făcut. Să nu ne amestecăm în treaba lor.

Iată, însă, că Telegrafistii noștri se ulmesc și de „miraculoasa asceziune a președintelui AGRU-lui, d. Valer Pop“, „devenit atât de indispensabil oricărei guvernări“. Ciudat e în această mirare că ei nu se adresează factorilor constituționali: M. Sale Regelui și corpului alegătorilor politici să nu-și mai recruteze deputați și miniștri și dintre „uniști“ — aceștia nu sunt Români — ci exclusiv dintre ortodocși, fiind atât Suveranul cât și țara ortodoxă.

Pe domnul Prof. Al. Borza și Gavril Todica nu e nevoie să-i apărăm. Când li-se cere socoteală, ei știu să răspundă ori când și oricui. Nu putem lăsa, însă neîncrestată o năzbâtie anume că „catolicismul e antinațional și luptă pentru contopirea naționalităților, lucru care se realizează în practică prin înghițirea națiunilor mici de către cele mari“. Câte nu e nevoie să rabde biata hârtie! Telegrafistii ar face un bun serviciu cauzei adevărului dovedind că au avut mult de pierdut din cauza religiei lor catolice Polonii, Cehoslovacii, Croații, Slovenii, mai nou Flamanzii din Belgia, — pe când Românii noștri ortodocși au romanizat ei complet: Macedonia Valea Timocului, Vidinul, Banatul Iugoslav și Transnistriana.

Am putea continua. Dar ne oprim. Și așa, parând loviturile nedrepte ale „Telegrafului Român“, am ocupat prea mult spațiu din acest ziar, chemat a satisface nevoi mai înalte. Să nu uităm însă, vorba lui Herbert Spencer, că atacul e ușor, apărarea e grea; adevărul e mărginit, greșala e nemărginită. De aceea trebuie, uneori, mai mult timp și spațiu pentru dovedirea unui singur fapt, decât pentru toată opera negațiunii care, într-o clipită, poate ucide și distruge, moral sau material, tot ce altal a clădit o viață întreagă.

Iată de ce am fost nevoiți să procedăm așa.

Afect filial și ingenuitate maternă.

Ziarele din Elveția, cum cetim în *Osservatore Romano*, povestesc o întâmplare mișcătoare, petrecută zilele acestea. E vorba de bătrânica Atzberger din Basilea, care avea un fiu emigrat în America de mai mulți ani. Fiind suferindă, a chemat preotul catolic al locului care a și cercetat-o. Spre cea mai mare surpriză a lui, a aflat că bolnava nu mai avea nimic altceva de mâncare decât câțiva cartofi reci.

— „Cum de nu Vă are cât de cât grijă fiul DVoastră din America? se minunează preotul.

— Că-mi are de grijă, răspunse dânsa îmi scrie des, și știu că se află bine și atâtă mi-e de ajuns.

— Cred. Dar s'ar cuveni să-și arate afecțiunea și recunoștința ajutându-Vă în lipsurile grele ce Vă apasă, reflectă preotul, și ceru adresa fiului bătrânicel, cu gând de-al scrie. Aceasta, vădit călcându-și pe inimă, îi dădu ultima scrisoare primită din America:

— Poftim, părinte. În susul covertei e adresa fiului meu, iar asta e o iconiță de care-mi trimite totdeauna, de câte ori îmi scrie.

— Iconițe sfinte? Ce fel de iconițe sfinte vor fi acelea? întrebă intrigat preotul.

Nu știu părinte, păcatele mele. Iconițe d'alea americane, știți Sf. Voastră. Băiatul îmi tot trimite de ani de zile, și eu le păsez pe toate. Poftim grămejoara întreagă!

Preotului nu-i venea să-și creadă ochilor: avea înaintea ochilor un pachetel de câte zece dolari fiecare, rodul cruțărilor acelui fiu bun pentru mama sa formând o rezervă frumoasă pentru zilele ei albe. — Într'aceea dânsa se hrănea cu cartofi reci, mulțumită să păstreze ca o amintire dragă acele „iconițe sfinte“.

După congresul Agru-lui la Lugoj

— Impresii și concluzii —

de canonicul Nicolae Brînzeu

Toată lumea știa, că anul acesta congresul Agrului la Lugoj e împreunat cu binecuvântarea picturii catedralei, deci toată lumea se aștepta la serbări frumoase: dar că așa să lasă acelea, nime nu s'a gândit. Când s'a auzit că e posibilă amânarea cu o săptămână a congresului anunțat deja pe 26—28 Sept. nime nu-și putea da seama ce poate fi cauza acestei mici amânări? Abia cei iniștiași știau că Preasfințitul Alexandru al Lugojului a conceput suprema podoabă pentru catedrala sa zugrăvită cu atâta jertfă: inaugurarea ei în prezența Capului Statului. Și sfios, cum e firesc la un asemenea gând, P. S. S. a sondat unde a crezut de bine. Răspunsul l-a primit la Sarmizegetuza (cea cu serbările fără serviciu religios): Preasfinte, venim la Lugoj. Și nu mult după aceea a venit avizul oficial, sesizate fiind și autoritățile civile din județ.

Știrea a căzut ca o bombă! Fugi prefec-tule la București să vezi: ce, cum? Repede primărie, votează creditul necesar pentru decorarea orașului, repară teatrul, străzile, poftim la consfătuire, zi de zi: episcopie, prefectură, garnizoana etc. Nu-i vorbă, Lugojul de mult aștepta marea cinste a unei vizite regale, după cecelealte orașe din Banat: Timișoara, Caransebeșul, Oravița, Reșița, toate avuse deja această cinste din partea Maestății Sale Regelui Carol II. Și dacă până aci Lugojul nu oferise altă ocaziune, actualele serbări religioase erau foarte potrivite. Totuși: *pentru ce chiar la o serbare a uniștilor?* — se întrebau unii. — Vai de noi, ce mare răspundere a *siguranței* a căzut pe capul nostru! — se scărpinau în cap alții.

Spre onoarea lor fie zis, autoritățile lugojene, în special prefectura și primăria, au făcut toate sforțările, ca înalta vizită regală să reușească cât mai bine, și ordinea, curățenia, decorul extern au contribuit tot atât de mult la înalta mulțumire ce a produs această zi în Lugoj, ca și serbările în sine.

*

Dar cum să vină Maiestatea Sa numai la uniști? zicea lumea. Căci la început numai de asta a fost vorba. — Oare nu va veni și la noi? întrebau unii dintre frați. Și așa a venit știrea, că Maiestatea Sa va face o scurtă vizită și la biserica ortodoxă, după terminarea procesiunii, fiindcă dela gară merge drept la catedrala unită. Nici știrea asta nu era prea liniștitoare. Norocul, că ea s'a dovedit eronată: Regele a mers dela gară mai întâiu la biserica ortodoxă, de acolo după 14 minute a venit la catedrala unită și a asistat aci la serviciu până în sfârșit. Așa a putut să publice (în gazeta „Răsunetul“, 14 Oct. a. c.) altfel simpaticul nostru poet bănățean G. B. o poezie dată Lugoj. 7 Noemvrie (vrea să zică Octomvrie) 1934, în biserica ortodoxă ora 10¹/₄, dar cam slab inspirată, cu titlul „Întâi la noi“. În aceasta — merită să se știe — spune:

INTÂI LA NOI!

... Ci Fraților, nu fie
Mănie între noi —
Cristos venit-a iară
La cei săraci și goi...

Această pildă sfântă
A Regelui în drum,
Curat se potrivește
La starea de acum:

La voi este splendoare,
Pictură și noroc —
La noi se vede urmă
A șarpelui de foc...

Și Regele privit-a
Din ochii Lui frumoși,
Cu atenție și milă
Lăcașul din strămoși.

Zic: pare rău inspirată această poezie — mai bine zis: ea reoglîndește idealismul poetului — fiindcă acela, cari au trezit *atenția și mila* Regelui, cu o zi mai înainte umpluse orașul cu niște afișe, semnate „Frăția Ortodoxă română“ (pușini au înțeles acest gest de frăție), prin cari arătând că Regele vine la sfințirea catedralei „fraților noștri de rit greco-catolic“, accentuau că El fiind primul rege ortodox, vine dela gară dreptul la catedrala ortodoxă, iar „majoritatea zdrobitoare a Românilor din Lugoj și din Banat sunt ortodocși“, deci toată lumea să vină la biserica ortodoxă. Ce milă va fi trezit această majoritate zdrobitoare (căci așa este), cu urmele „șarpelui de foc“, mai ales după ce se va fi aflat că acest foc s'a avut acum 100 ani și de atunci bieții oameni nu au putut curăți funloginea, fiindcă nu au puteri: biserica nu are decât vre-o trei case cu etaj, o serie întreagă de prăvălii (bazaruri), etc. Nu aș dori să spun, cum îmi deslega odată această enigmă fostul protopop Dr Gh. Popoviciu.

Oricât de favorabilă era ocaziunea, cu regret constatăm, că *apropierea între cele două biserici românești*, măcar prin cele două organizații ale mirenilor: Agru și Foru, nu a câștigat nimic. Am fost făcut atent din partea unor ortodocși idealști și cu cădere: să mă îngrijesc ca Foru-l să fie invitat. S'a făcut. Am și primit un aviz foarte mulțumitor. Ce a survenit ulterior, ca Foru-l să nu se manifeste decât prin afișul sus-citat, să o spună alții. Pentru noi, cari la ocaziuni similare (cum a fost d. ex. congresul asociației clerului ort.) ne-am știut datorla, este o nouă învățătură. Dar prea tragic nu luăm lucrurile.

Ca și cele dela Fibiș rostite în preajma Sarmizegetuzel, *cuvintele Maiestății Sale dela Lugoj, cu admirabila lor cadență și cu o intuiție atât de clară a realității din punctul de vedere al statului, au fost o lecție admirabilă* pentru toți cei ce nu-și află încă locul în o Românie modernă. Pentru noi este o nespūsă mulțumire, că avem un Suveran atât de luminat și lipsit de prejudicii, cum pușini arată istoria. — *Trăiască Regele!*...

*

Toate impresiile nefavorabile, cu cari au fost împreunate pregătirile și ce au putut veni din afară, le-a șters splendida reușită a serviciului divin, a procesiunii, cum mai ordonată și mai malestoasă nu se poate închipui — asta ne-o spun de atunci și până azi, zilnic aceia cu cari pentru prima oară ne întâlnim: Evrei, Nemți, Unguri și Români, chiar dintre cei mai ortodocși. Concertul corurilor unite — deși cineva le bagatelizează în nr. d. 21 Oct. al „Răsunetului“ — a plăcut atât de mult Maestății Sale, încât a binevoit a-și prelungi rămânerea la teatru cu încă ¹/₂ oră. De celelalte concerte, ale corurilor de intelectuali, nici nu vorbim. Prin federalizarea corurilor, hotărâtă la Lugoj, s'a asigurat un rol permanent corurilor la congresele „Agru“-lui.

Învățăminte importante am primit prin congresul dela Lugoj și în ce privește *ordinea de zi a congreselor*. Cât mai multe ședințe, afară de cele solemne! Numai așa are lumea ră-

gazul necesar ca să lea cuvânt și să pună în discuție toate chestiunile arzătoare. Dar nici poporul nu trebuie nitat. Conferințele solemne încă au un rol foarte important.

În viitor vom avea tot mai multe ședințe pe secțiuni. Ale secției feminine, care e Uniunea asociațiilor mariane, le avem deja asigurate. Ale tinerimei trebuie să lea o mai amplă dezvoltare: pe lângă ședințele Astru-lui trebuie să vedem acolo pe *conducătorii societăților mariane* din școlile primare și secundare, sfătându-se. Nu ar strica nici o federalizare a reuniunilor de misiuni cari încă să se întâlnească acolo! Ar avea și ele destul de discutat, cum se și făcuse începutul la Oradea în anul 1923.

Iar apropierea ce s'a făcut la Lugoj între catolicii de ambele rituri și între asociațiile lor similare, este și ea un câștig, care trebuie reținut.

Fiindcă la Lugoj a fost cel mai numeros public — poliția l-a evaluat la 30.000, între cari desigur o bună parte veniți pentru Regele — congresul acesta ne oferă învățăminte și în privința *primirei și așezării publicului*. Desigur, nouă ne lipsește educația și pe terenul acesta. Toți cari se pot aștepta la aceea, că în localitatea lor să fie ceva congres nu au decât să meargă la congrese din alte localități pentru a vedea ce se face acolo. Trebuie apoi foarte de timpuriu făcută și educația poporului la care se recurge pentru cvartire. S'a scris undeva, că la Lugoj Evreii și Ungurii au primit mai bucuros decât Românii. Nu este așa. De fapt, și minoritarii s'au arătat foarte primitivi, deși nu aș dori să dau publicității rezervele făcute de un corifeu al Evreilor într'o conversație — norocul lui — strict particulară. Dar nici Românii nu merită ocară. Au fost împrejurările de așa, că a promis omul, după aceea poate i-s'au anunțat oaspeți de al lui. Au rămas cvartire neutilizate din cauza că oaspeții ce au reclamat cvartire, nu au venit, nici nu au renunțat la cvartire. A fost multă încurcătură și din cauza că au venit oaspeți neanunțați la timp, conform bunului obicei românesc. În fine, lumea e și cam pretențioasă; se spune că au fost de acela, cărora nu le mulțumea pretențiile cvartirele indicate. La asemenea ocaziuni, în străinătate se recurge și la cvartirele din localitățile învecinate. Noi am avut în comunele învecinate Silha și Coștei 100 cvartire, era aranjat transportul cu autobuz, credeți că a primit cineva?

Dar toate cum au fost, bine a fost!

Urăm Agru-lui, ca pe urma congresului dela Lugoj, să-și crolască drumuri tot mai glorioase!

„Sfântul Scaun” este profetit în Apocalipsa sf. Ioan.

de Protopresbiterul ortodox

Poetul latin spus-a veacurilor viitoare: indignatio facit versus. Indignarea mea împotriva manifestărilor stupid anticreștinești ale ortodoxiei, mai ales ale aceleia care se pretinde cu carte, mă fac să scriu articole la „Unirea” întru mărturisirea, lauda și preamărirea Catholicismului.

Dela 24 Ianuarie până la 8 Aprilie 1933 sub auspiciile consiliului central bisericesc — a uitat a se adăuga „ortodox” — la fundația Dalles, s'au ținut niște conferințe, publicate apoi în volum. La pag. 79 a cărții, în conferința: „Ideia de dreptate ca forță socială”, conferința ce aparține unui Domn profesor universitar, citesc enormitatea, care nu poate încăpea în capul meu (jeu des mots: deștept o fi, prost o fi, idiot sau oricum, dar nu e cap

de profesor universitar): *Creștinismul nu este un sistem social, politic sau economic* (pg. 79 rândul al 18-lea, cap de paragraf). În treacă fie zis, e cea mai slabă conferință din toată cartea. N'are niciun rost, niciun plan, nici cine știe ce stilizare universitară măcar. Eu nu pot concepe cum e cu puțină dacă nu autorului, măcar celor ce au publicat-o, să se impună preoților la plata salariului o carte cuprinzând între alte lucruri bune și această fenomenală incoerență, înșirare fără noimă de vorbărie antică și modernă dar anticreștină. Fiindcă dacă creștinismul nu e social e o doctrină extraterestră în sensul că e dușmană societății, care dacă e societate e socială.

Autorul slujește și limba românească; e antiromân, cum e anticreștin. Ii este iertat unui profesor universitar de morală să scrie: *Onisim se reîntoarce la stăpânul său înălțat moralicește*. Adverbele terminate cu ește se formează dela adjective și substantive: prost + ește, chinez + ește. Dela ce adjectiv e format adverbul moralicește? Omul nu știe să scrie corect românește nici adjectivul care privește materia ce-o predă la Universitate. În ortodoxie de, știu eu! Oh, *jalnica tragedie* a ortodoxiei românești cu Serbani Voevozi ai scaunelor — și catedra e un scaun și are scaun și lângă ea și la cap — de deșteptăciune teologică ortodoxă și cu Decani ce dau pasapoarte pentru Ierusalim ca să le spună la gazetă cutare pașaport.

Ca să mă consolez deschid cartea viitorului: *Pentru că suferința noastră ușoară și de o clipă, ne hărăzește nouă, preste măsură, o cumpănă veșnică de mărire* (II Cor. 4. 17).

Atunci, când am scris cele dintâi rânduri în „Unirea”, le-am scris ca vizionar, ori cât de neînsemnat aș fi eu. De aceea am o deosebită slăbiciune către această Apocalipsă, viziunea peste veacuri a celui mai mare vizionar dintre Apostolii Mântuitorului.

Citesc acolo de desfrânata care se resfață pe șapte munți și are 10 coarne: e Roma păgânismului. Cei 10 Împărați sunt aceia cari au prigonit creștinismul: Și cele 19 coarne pe cari le-ai văzut sunt zece Împărați. (Apocalipsa 10, 12). Ei vor porni război împotriva Mielului dar Mielul îi va birui (ibid 14). Cei 7 îngeri ai mâniei înseamnă cele 7 opintiri ale Satanei, marile herezii, ca să dărime Creștinismul în slava și în spiritul lui.

Balaurul, Șarpele cel vechiu, Leviathanul din psalmul 103 al Împăratului David, care este Diavolul și Satana a fost legat pe o mie de ani (20, 2). Adecă Creștinismul, deși a căutat Satana să-l ucidă în germene în ideologia lui prin multele ramificații ale Gnosticismului, să-i dea lovitură de grație prin știință, deși a încercat să-l rupă prin cele 7 herezii cu cari a avut de furcă, totuși n'a isbutit căci fusese legat pe termenul de 1000 de ani. La 1054 s'a făcut marea schismă, cea mai mare isbândă a lui Satana împotriva spiritului omenesc. Dacă din 1054, scazi anii de ivire și de înfăptuire ca Religione a Creștinismului și cari începând cu Nașterea Mântuitorului, cu predica Apostolilor, cu răspândirea lui, se pot socoti 54, vezi cât de precis a văzut cu 1000 de ani înainte sf. Ioan deslegarea lui Satana, schisma cea mare.

Dar iată consolarea Apocalipsei: Satana, aruncat întru adânc, și închis și cu pecetea deasupra lui — pecetea darului Duhului sfânt — ca să nu mai amăgiască noroadele până ce se vor împlini cei 1000 de ani *trebuie să fie deslegat câtăva vreme* (20, 3). Adecă această câtăva vreme, câtă Satana a fost lăsat să-și facă mendrele, să depășiască 1000 de ani cât i-a ținut legătura? Nu am puterea viziunii pentru a fixa acest nou fel de hiliasm care a mai obsadat anumite capete ale primului mileniu creștin. Dar ceace e sigur după viziunea

sf. Ioan este cerul cel nou, pământul cel nou; și mai ales Noul Ierusalim (cap 21). Cer nou și pământ nou înseamnă firește Unirea tuturor Creștinilor. E un fel de a se rosti al Apostolilor Mântuitorului. Sf. Pavel spune: În ce privește pe Evrei: Dacă greșeala lor a fost bogăția (drept îmbogățirea) lumii, și micșorarea lor înavușirea păgânilor, cu cât mai vărtos întreg numărul lor (Rom. 11. 12); dacă înlăturarea lor a adus împăcarea lumii, ce va fi convertirea lor dacă nu o înviere din morți? (Ibid 11. 15).

„Pentru că nu voesc, fraților, să nu știți și voi taina aceasta: Intregul Israel se va mântui”. Ar putea zice cineva: Da, dar la învierea de apoi. Ei bine, nu. Sf. Pavel nu zice: Învierea din morți ci: o înviere, cum traduce Păr. Galaction adaugând un *o*, căci grecește este așa: ζωή ex νεκρῶν înviere din morți. De aceea sf. Ioan nu zice cerul cel nou și pământul cel nou adecă ce va fi după învierea de apoi cer nou, și pământ nou: Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινὴν (Apoc. 21. 1) adecă o transformare în lume, trupește și sufletește, care să dea nou-lui Ierusalim, cetatea sfântă, lumea-i zică eternă să fie într'adevăr Mireasa lui Hristos. Ierusalimului celui vechiu îi zice sf. Mateiu: sfânta cetate (27. 53), Noul Ierusalim, cetatea eternă după concepția lumească de ce n'ar fi văzut-o sf. Ioan sfântă. Ierusalimul oricât ar fi de sfânt este în definitiv locul de suferință, de necinstire Mântuitorului, Roma e tronul lui, sfântul Scaun. În cea mai mare sărbătoare a creștinătății ortodoxe, la Paști, noi cântăm în acționul Maicii Domnului, pentru că așa a vroit Dumnezeu mai presus și în ciuda desbinării Bizanțului rău mirositor și putred, cântăm preamărirea Romei: Luminează-te, luminează-te — odată pentru tine însuși și odată pentru Dumnezeu. Luați seama la expresia: Luminează-te, ca și botează-se, sens de intervenție Dumnezească noule Ierusalime! Că mărirea Domnului preste tine a răsărit. Saltă acum și te bucură Sioane!

Sionul reprezintă pe Evrei. Ei pot dănuți și se bucura, dar lumina tot nu i-a ajuns. Iată proba cea mai temeinică, că Ingerul a strigat este inspirație de sus. Și dacă totul e uimire în Apocalipsă, mai uimitor decât toate este viziunea sfântului Scaun: ὁ Θρόνος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀγγέλου, de care tratează cel din urmă capitole. Toată lumea știe, lumea mirenească și ea chiar necredincioasă, știe că atunci când zici sfântul scaun zici sfântul Părinte, Roma, cetatea Vaticanului, catholicism. Și cuvântul scaun nu e nici de cum o traducere silită a cuvântului grecesc Θρόνος. Scaun de domnie înseamnă tronul domnitorului. Sfântul Părinte își are scaunul său, scaunul sau tronul papalității. Terminul consacrat sfântului scaun, corespunde cuvintelor din textul sf. Ioan: ὁ Θρόνος τοῦ Θεοῦ, căci ce însemnează altceva sfânt, om sfânt bună oară, dacă nu omul lui Dumnezeu. Adăusul καὶ τοῦ ἀγγέλου, și al mielului, însemnează că acest tron a lui Dumnezeu, care nu e îngăduit scripturistic să aibă tron pe pământ fiindcă însuși Mântuitorul a spus: Cerul este jeețul lui Dumnezeu (cum traduce păr. Galaction) (sf. Matei 5, 35), — să nu te juri — μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ οὔτε Ὁρόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ.

Eu nu știu de când și prin ce împrejurare (nu sunt teolog catolic, cu diplomă catolică adecă) s'a ajuns ca Romei să i-se zică în calitate de întâi scaun apostolic, Sfântul Scaun. Numirea este de inspirație Dumnezească și în litera și în spiritul sf. Evanghelii. Poate n'ar fi fost Dumnezește de cuviincios să se zică scaunul sau tronul lui Dumnezeu, în viziune însă el este tronul lui Dumnezeu, fiindcă Dumnezeu l-a pus și este tronul mielului fiindcă: Tată, și Fiul, „eu și Tatăl una sântem” (sf. Ioan 10, 30).

La ce să mai alergăm la dovedirea faptului că sf. Scaun este tronul mielului când sf.

părinte este numai loc-șitorul, Vicarius Christi. Discutam odată cu un adventist care-mi spunea că dacă socotești cifre literile cuvântului Vicarius, scoți, 666 numărul fiarei din apocalipsă. Și eu îi spuneam: Bine, bine, așa ar fi dacă Vicarius singur ar însemna Papă. Papă însă însemnează numai Vicarius Christi. Toți protestanții, toate nebuniile și aberațiile lutherane și protestante, urăsc pe Papa. Parcă ortodocșii noștrii sânt mai breji. — Vrea să zică textul, tălmăcirea Scripturilor și înfăptuirilor cu dumnezeesc ajutor al Romei concordă ad litteram și ad spiritum.

Iar râul și apa vieții, cari isvorăsc din tron (de n'ar fi alegorie ar zice cineva că e cel puțin o gallimathias) înseamnă catolicismul acesta care este sistem dumnezeesc, politic, social și economic. Dacă n'ar fi așa n'ar fi spus sf. Pavel: Toate le-a supus sub pricioarele lui dar mai presus de toate l-a făcut cap Bisericii (sale) pentru că ea este trupul lui, realizarea celor ce realizează cu desăvârșire toate. (Efeseni 1, 22. 23 și Evrei 10.) Se cădea Aceluia pentru care au fost toate (create) și prin care sunt toate.... Rom. 14. 7. Nimenia din noi nu trăiește pentru sine și nimeni nu pentru sine moare. Catolicismul creștin, social, politic, economic adecă doctrina care se agită și agită, circulă și face să circule societatea omenească, căci toate națiile omenirii, vorba sf. Pavel sânt un sânge. Vrea să zică, curge râul curat ca cristalul, fiindcă numai învățătura Romei e cea curată, ca să ude pământul, să curățe, să spele să dea abundență și reveneală luncilor, să curățe murdăria orașelor, Insuși Indianismul se rezumă cu sfințenia Gangelui.

Apa vieții, e apa cea vie de care zice Mântuitorul: Cel ce va bea din apa pe care i-o voi da-o eu, nu va mai înseta în veac. (Sf. Ioan 4. 14.) Cel ce crede întru mine, râuri de apă vie vor curge din inima lui (Ibid 7. 37).

Râul, spune sf. Ioan, curge prin mijlocul cetății, adecă catolicismul este între noi, în lume, carea este după cuvântul sfântului Augustin, civitas Dei. De aceea când în păcatul de moarte, păcatul ce nu se iartă nici în veacul de acum nici în cel viitor, aceia cari dau cu nasul la tot pasul de Catolicism și nu merg ca să se scalde în râul-curat cleștar al Romei.

Știri mărunte

Oaspe înalt. Săptămâna trecută, de Joi până Duminecă după masă, cu o scurtă intermitență, Preasf. ALEXANDRU RUSU al Maramureșului a petrecut la Blaj, unde a săvârșit o serie de hirotonisiri. Tot timpul pâr. episcop a fost oaspele pâr. mitropolit Vasile.

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc de Alba-Iulia și Făgăraș a făcut mai nou următoarele schimbări în cler: pâr. Andrei Radeș, din Dridif, a fost numit admin. parohial la Voila. Tot administratori parohiali au fost rânduiți și hirotoniții în 26 August c.: pâr. Gavril Filip, la Cacova; pâr. George Simu, la Axente Severu; apoi nehirotoniții: pâr. Nic. S. Chinezu la Săcalul-de-Pădure: pâr. Vasile Calina la Râușor; pâr. Aurel Hirian la Dridif; pâr. Gheorghe Mișu la Boholț, iar pâr. Iacob Borcea a fost provăzut cu decret de jurisdicție. Au mai fost hirotonisiți: pâr. Filip Pop, (celibe), prof. la liceul de băeți, și pâr. Aurel Rusu, prof. la școala normală de băeți.

Preasf. Iuliu al Clujului din nou în mijlocul credincioșilor săi. Patru parohii din părțile Sălajului au avut fericirea să primească în zilele de 21—22 Octomvrie c. vizita arhierelui clujan: Cristofelul minier, Borza, Brustur și Chichiș. Pretutindenea Marele Pă-

tor a fost obiectul celor mai vii și mai simțite manifestații de iubire a obștilor binecredincioase. Banderii de călăreți, porți triumfale, ploaie de flori și care alegorice, cu 8—12 părechi de boi, l'au așteptat în această cale la ai săi și pentru ai săi, de dragul cărora n'a ocolit nici o oboseală: slujbe arhieresti în liber, predici, stropire cu aghiasmă.

Aniversare duloasă. În 20 Septembrie s'au împlinit patru ani de când episcopul jacobit Mar Theophilos din Tiruvalla Malabarului, abjurând erezia a îmbrățișat crezul roman. Acest moment l'a prăznuit, la încheierea alor patru ani, atât ierarhul convertit, cât și cele 18.000 de credincioși câți i-au urmat pasul. Cu prilejul aniversării marele păstor a slujit sf. liturghie în sobor de preoți, iar oițele-i cuvântătoare s'au cuminecat, aproape toate, la intenția pontificantelui: ca Părintele luminilor să îndrepte pe aceeaș cale a adevărului și pașii jacobitilor rămași în pseudo-ortodoxia eretică. Bucuria obștiei jubilante a ridicat-o mult și noua clădire ce se ridică în numita localitate pe colina zisă până bine decurând »Colina Diavolului«: frumosul palat ce la etaj va sluji de reședință vlădicească, iar la parter de seminar teologic.

Locale. Joia viitoare, de praznicul SS. Arhangheli, va predica în catedrală pâr. Dr. Victor Macaveiu, canonic mitropolitan, iar Dumineca ce-i urmează, a VIII-a după Înălțarea sf. Cruci va predica pâr. Dr. Leon Sârbu, spiritual la seminarul teologic.

— De sărbătoarea sf. mucenic Dumitru s'au încheiat exercițiile spirituale ținute de pâr. Dr. Liviu Chinezu cu studenții noștri în teologie.

— Luni, în 29 Oct. c. fiind aniversarea nașterii Maj. Sale Regina Maria, s'a slujit în catedrală un Tedeum, pontificând pâr. Dr. Ioan Bălan, în sobor de preoți și în prezența autorităților școlare și civile, împrejmuite de lumea școlărească.

Un preot ce moare iertându-și asasinul. Miercuri, în 24 Octomvrie c., a fost înmormântat la Braulins (Italia) preotul Petru Rossi, parohul locului, ucis mișelește, cu focuri de revolver, de-un anumit P. Feragotti, ateu notoriu și tip subersiv. Mobilul asasinatului a fost faptul că, acum șapte ani, sluga Domnului l'a împiedecat să aranjeze baluri clandestine, și deatunci l'a avut mereu în vedere ca pe unul cu purtări suspecte. Caracteristică împrejurarea: revolverul a fost cumpărat din suta de lire cerute și primite de ucigaș chiar dela jertfa sa. Și caracteristică și conduita celui asasinat, care a trecut din lume în chinuri groaznice, dar declarând sus și tare că iartă din inimă celui ce l'a răpus, cum l'a răpus.

Sat convertit fără misionar. Mai rar așa ceva: cei peste 200 locuitori ai satului indian Vinh-Ouanq (Indochina) se pregătesc cu toții de botez. Asta fără să se fie ostenit printre ei vre-un misionar ca să pregătească terenul, cum s'ar zice. Lucrul s'a întâmplat așa, că cei câțiva știutori de carte ai locului și-au procurat din simplă curiozitate, cărțile catolice. Le-au cetit, le-au gustat; le-au discutat și — s'au plecat în fața adevărului. Preotul catolic din Balabalang-ul învecinat, aflând ce gânduri și doruri li pasc, le-a trimis un catihet să-i instrueze care însă n'a avut prea mult de făcut, după ce își făcuse ei singuri instrucția în prealabil. Mai mult: toți acești neofiți fac munca apostolului în lumea păgână a ținutului, aducând noi și noi cete la lumina evangheliei lui Hristos.

† Ioan Rațlu, parohul Filpișului, mare a trecut la cele veșnice în ziua de 25 Oct. c., într'al 77-lea an al vieții și 48 al preoției sale cinstite. — Odihnească în pace.

Cărți & Reviste

CARD. FAULHABER — PETRE CHIRICUȚĂ: *Judaism—Creștinism—Germanism*. Ed. I. Hertz. București. 1934. Pg. 90. Prețul 40 Lei.

Cardinalul Faulhaber este astăzi cel mai autorizat și cel mai hotărât purtător de cuvânt al catolicismului german, Teolog, orator și suflet de proroc într'o persoană, el vede limpede în haosul nebulos al național-socialismului. Și cu riscul vieții ține să spună tuturor adevărul asupra agitațiilor stupide pentru reinvierea vechilor zei ai barbariei germane de odinioară. Cele cinci predici fundamentale, ținute de el în catedrala din München, pentru a lămuri valorile eterne din Testamentul vechiu și nou, de altă parte, raportul dintre germanism și creștinism, la multe insistențe, au trebuit tipărite. Pâr. Chiricuță a avut bunul gând de a-le pune și la îndemâna cetitorilor români, într'o traducere curgătoare și limpede. Merită toată lauda pentru această faptă folositoare. Cu atât mai mult că, ortodox fiind, nu s'a sfiit să traducă lucrarea unui »papistaș«. Sibiul îl va pune la index. Iubitorii de adevăr însă îi vor fi recunoscători.

DER GROSSE HERDER. Nachschlagewerk für Wissen und Leben. Vol. IX: *Osman-Reuchlin*. Pg. VI + 1756 coloane și 124 fol anexe. 1774 ilustrațiuni. — Ed. Herder. Freiburg im Breisgau (Germania), 1934. — Prețul 34 50 M.

A apărut volumul al nouălea din monumentală enciclopedie publicată de casa Herder. Se prezintă la fel ca celelalte opt: excelent! Mai întâi în ce privește cuprinsul: cu bogăția și temeinicia neîntrecută a informației, prinsă întreagă în armatura gândirii creștine. Apoi ca înfățișare și execuție tehnică tipografică: ilustrat atât de bogat și de cu gust, de pare o istorie a artelor. — Tovarăș neprețuit pentru învățatură și încântare. Răsfoindu-i paginile, nici nu simți cum trece vremea. Toată lumea, ori de ceram al activității umane s'ar interesa, găsește în el ce caută. Redactorii au avut grija să stăruie în deosebi asupra problemelor de actualitate. Astfel, găsim în acest volum articole temeinice și limperi despre: pedagogie, panteism, personalitate, filozofie, fotografie, plastică, politică, radio, oratorie, reformăriune, educație religioasă etc. alături de un șir întreg de biografii excelente (Pavel, Plato, Racine) și descrieri pitorești de regiuni și localități din toate părțile lumii. Intre ele Palestina, pământul sfânt al doritorilor creștine, stă la loc de frunte. Trecutul și prezentul întreg își dă întâlnire pe paginile migălos ferecate ale acestei cărți admirabile, care într'adevăr ține loc de o bibliotecă întreagă. Lucru de mare importanță pentru vremile noastre trepidante, cari caută informațiunea rapidă și precisă pe toată linia.

NICOLAE COLAN: *Anuarul X al Academiei teologice „Andreiană” ortodoxe române din Sibiu*, pe anul 1933—1934. — Sibiu, 1934. Pg. 77. Prețul?

Harnicul rector al Academiei de teologie ortodoxă din Sibiu publică al zecelea anuar al acestei școale. Fapt, care trebuie remarcat cu laudă, cunoscut fiind, în general, utilitatea acestor fel de publicațiuni. Interesează, de sigur, în prim rând »datele școlare» și cronica anului. Sn citesc cu folos însă și cele două disertațiuni cari deschid anuarul: »Biserica ortodoxă rusească», de prof. I. Beleută și »Psihologia în slujba învățământului religios» de Dr. N. Terchiță.

GIORGIO HOFFMANN S. I.: *Vescovadi cattolici della Grecia. I; Chios*. — Vol. XXXIV. din seria »Orientalia christiana». Nr. 92. Apr. 1934 Roma. Pontificium Institutum Orientalium studiorum. — Pg. 162. Prețul: 26 Lit.

Volumul întreg este închinat trecutului catolic al »Chiosului» insulă minusculă în apele grecești. Pomenită în Fapt. Ap. (20, 15), astăzi e cunoscută tuturor mai mult pentru mastica sa faimoasă, decât pentru monumentele de artă religioasă pe care le ascunde, și pentru vicia sa religioasă cu trecut bogat. Pe acesta îl desgroapă pâr. Hoffmann, într'o preafrumosă conferență ținută la »Institutul oriental» din Roma, și întărită cu o serie de documente de mare importanță istorică.

MARIA GIUGLEA: *Anuarul liceului de fete „Regina Maria” din Cluj*. Pe anul școlar 1932—33. — Cluj, 1934. — Pg. 98.

Bine întocmit și frumos tipărit, acest anuar dă o icoană complexă despre înfloritorul liceu de fete dela Cluj: (e publicat amănunțit și bugetul școalei!) care a avut anul trecut 477 eleve (dintre care numai 9 au rămas repetente). Intre mijloacele, multe, puse în aplicare pentru a desăvârși mereu educația, semnalăm inițiativa dnei directoare de a ținea consfătuiri mai dese cu mamele elevelor. Colaborarea familiei cu școala este indispensabilă. Încă ceva, în nota vremii: elevele au înființat o cooperativă care, cu un capital de 2400 Lei, a realizat

venit de peste 30.000 Lei, utilizat pentru: sporturi, excursiuni, înfrumusețarea școlii etc. Păcat că pentru ajutoare elevilor sărace n'a rămas din el decât 125 Lei. Nu cred micile cooperatoare că e puțin? Simțul social și caritativ trebuie afirmat pe toată linia.

I. OLTEANU: Capitalul național din Ardeal și problema conversiunii. — Lucrare scrisă din încredințarea „Solidarității”. Sibiu 1934 Pg. 95 + XXXII. Prețul?

Desordinea financiară în care ne găsim a pus la grea încercare mai ales băncile ardelen. Prin diferitele legi de conversiune, ele au ajuns la marginea prăpastiei. Trebuie salvate. Acțiunea lor națională din trecut și rolul pe care îl au și acum de a susține interesele economice românești față de finanța străină copleșitoare arată deopotrivă această problemă ca un imperativ național. — Cartea d. Olteanu, scrisă limpede, cu căldură și bine documentată, reușește să convingă despre aceste adevăruri. E folositoare tuturor.

I. N. LUNGULESCU: Sufletul în cultura contemporană. Nr. 4 din seria: „Problemele vremii”, publicate de „Revista teologică” din Sibiu. 1934. Pg. 86. Prețul Lei 30.

În filosofia contemporană răsbate tot mai hotărît marele adevăr al dualismului ființei noastre compuse din trup și din suflet. În unele științe tot se mai încăpăținează însă rătăcirea materialistă. Argumentele ei, luate din anatomie, fiziologie și patologia mentală, le combate limpede și convingător autorul acestei broșuri, după ce mai întâi examinase filozofia lui Bergson. Din toată această cercetare a problemei, adevărul creștin iese biruitor. Filosofia și știința, împreună cu religia, aduc așa omagii formidabilei forțe a spiritului. — Broșura e cu atât mai de laudă, cu cât e scrisă de un mirean. Autorul ei este procuror la Curtea de apel din Timișoara.

GÂNDIREA. Revistă lunară. Anul XIII Nr. 7. Noembrie 1934. — București. Abonamentul 200 Lei pe an (Strada: Domnița Anastasia Nr. 16). — Exemplarul Lei 20.

După tăcere forțată, de un an și patru luni, excelenta revistă a d. Nichifor Crainic își poate continua drumul. Toți cei cari o cunosc se vor bucura din toată inima. Fiindcă este o revistă închinată căutării sincere a frumosului și a adevărului, și în care spiritul creștin găsește adese o afirmare talentată și categorică. Așa acum, în cele două articole strălucite, cu cari d. Crainic deschide numerele de pe Octomvrie, (întâiul număr apărut după suspendarea pomenită) și cel de pe Noembrie (»Titanii Ateismului«).

Augustina Ardelean, văduvă de învățător, din comuna Chisătau j. Timiș, caută post de economă la preot sau învățător, fără familie.

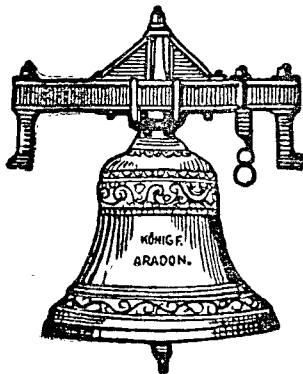
FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată.

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

Fondată
la anul 1840

Cețiți și răspândiți: „UNIREA”

Corpul Portăreilor Trib. Dumbrăveni

No. 152—1933.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin această publică că în baza deciziei No. G. 336—1934 a judecătoriei mixte Dumbrăveni în favorul reclamantului Dr. Ioan Szentpétery adv. din Dumbrăveni pentru încasarea creanței de 5304 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 10 Noembrie 1934 orele 2 p. m. la fața locului în comuna Nadeș la dom. urm. No 337 unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 1 scroafă, 4 porci, 2 junci, 1 vițel, 30 măji de paze, 1 pat etc. în valoare de 12.600 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni, la 22 Oct. 1934.

Șef FLEFLEA

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ
Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, executate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

P. T.

Cu onoare Vă aduc la cunoștință, că începând cu ziua de 1 Noembrie 1934, mi-am deschis în Blaj, str. Regina Maria Nr. 8 (fost Banca Unită), o casă de Parfumerie, Cauciucărie, Pansamente (Vată), Galanterie etc... sub firma:

PARFUMERIA

Gheorghe Baciu

Cunoștințele mele special dobândite prin o practică îndelungată în această carieră, mă fac să sper, că prin străduința cu care vreau să stau la dispoziția Onor. Clientele și prin încrederea și valoroasele Dv. vizite, de care voi ști să mă fac demn, în curând îmi vor aduce mulțumirea, prin bogata asortare a prăvăliei și prin prețurile adevărat modeste.

Rugându-Vă a lua notă și a-mi da tot sprijinul Dv., vă mulțumesc anticipativ și semnez

Cu deosebită stimă:

GHEORGHE BACIU

(251) 1-1

GROMEN & HERBERT S. A.

Fabricii de postav și stoffe de modă, Sibiu

Depozit de desfacere

CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand No 13

Telefon 959

Sezonul de toamnă a sosit și odată cu el noi modele de haine bărbătești, pardesiuri și paltoane de iarnă precum și postav pentru uniforme școlare.

Crepp negru pentru smoking și paltoane de iarnă pentru dame. Postavuri, pături de lână și covoare în asortiment bogat.

Calitate bună garantată. Serviciu prompt.

Prețuri vechi, efine și neurcate.